

HASTANE ENFEKSİYONLARININ EPİDEMİYOLOJİSİ

Yrd. Doç. Dr. Müjde ERYILMAZ

Nozokomiyal Viral Enfeksiyonlar

- Nozokomiyal enfeksiyonlar genelde “hastaneye yatıştan sonraki 48 saat ile taburcu olduktan sonraki 10 gün içinde gelişen enfeksiyonlar” olarak tanımlanır. Ancak bu tanım inkübasyon periyodunun çok uzun ve değişken olabildiği nozokomiyal viral enfeksiyonları (NVE) tanımlamakta yetersiz kalmaktadır.
- Bu nedenle NVE; “hastanede kalma sonucunda ortaya çıkan ya da hastanede kalma süresince alınmış virüslerin oluşturduğu enfeksiyonlar” olarak tanımlanmalıdır.

Nozokomiyal Viral Enfeksiyonlar

- NVE'in görülme sıklığı hakkında bilgi vermek; hastanelerde uygulanan viral tanı yöntemlerinin yetersizliği gibi nedenlerden dolayı güçtür. Virüsler yaklaşık %5 oranında nozokomiyal enfeksiyonlardan sorumlu tutulmaktadırlar.
- NVE'lara neden olan virüslerin spektrumu geniştir ve kanla taşınan virüsleri, solunum yolu ile ilgili virüsleri ve enterik virüsleri içine almaktadır.

Nozokomiyal Viral Enfeksiyonlar

- Özellikle kanla bulaşan viral enfeksiyonlarda; inkübasyon sürelerinin uzunluğu, semptomların bulunmaması, tanı yöntemlerinin güçlüğü, nozokomiyal ve toplum kaynaklı enfeksiyonların ayırımındaki güçlükler nedeniyle iyi sürveyans programlarına rağmen gerçek oranlarını saptamak oldukça zordur.
- NVE'lar, yenidoğan ve çocuk kliniklerinde, kronik hastalığı olan kişiler ve yaşlılarda sıklıkla görülür.

Nozokomiyal Viral Enfeksiyonlar

- NVE'lar, toplum kökenli viral enfeksiyonlara ve salgınlara paralellik göstermektedir. Bu nedenle NVE'ları toplumsal enfeksiyonlardan ayırmakta zorluklar yaşanmaktadır
- Nozokomiyal enfeksiyonlara yol açan viral ajanları şu şekilde sıralamak mümkündür

Solunum Yolu İle Bulaşan NVE Ajanları

- Respiratory Syncytial Virüsü (RSV)
- Influenza A ve B Virüsü
- Rhinovirüs ve Coronavirüs
- Measles, Mumps ve RubellaVirüsü
- Adenovirüs
- Parainfluenza Virüsü
- Parvovirüs B19

Nozokomiyal Viral Enfeksiyonlar

Fekal-Oral Yol İle Bulaşan NVE Ajanları

- Rotavirüs
- Enterovirüs
- Herpes Simplex Virüsü (HSV)
- Cytomegalovirüs (CMV)
- Hepatit A Virüsü (HAV)
- Hepatit E Virüsü (HEV)
- Varicella Zoster Virüsü (VZV)
- Epstein-Barr Virüsü (EBV)

Kan Yolu İle Bulaşan NVE Ajanları

- Hepatit B Virüsü (HBV)
- Hepatit C Virüsü (HCV)
- Tranfuzion – Transmitted Virüsü (TTV)
- Human Immunodeficiency Virüsü (HIV)
- Hepatit D Virüsü (HDV)
- Hepatit G Virüsü (HGV)

Nozokomiyal Viral Enfeksiyonlar

Egzotik Virüsler

- Viral Hemorajik Ateşler
- Ebola ve Marburg Virüsü
- Lassa Fever Virüsü
- Kırım Kongo Hemorajik Ateşi Virüsü

Korunma

1.Hastane çalışanlarının, hastalarla yakın temas nedeniyle özellikle viral enfeksiyon ajanlarının taşınmasında ve bulaştırılmasında vektör rolü oynadığı, hastanın bakımı ile ilişkili olan herkesin kendini özellikle viral solunum yolu enfeksiyonları başta olmak üzere bulaşıcı hastalıklardan sakınması gerektiği, personelin hizmet içi eğitim programları ile eğitilerek bilinçlendirilmesinin gerekliliği korunmada rolü büyüktür

Nozokomiyal Viral Enfeksiyonlar

Korunma

2. Personele enfeksiyon kontrol kurallarına uygun el yıkaması öğretilmeli, enfekte olabilecek materyale her temas sonrası el yıkamanın önemi vurgulanmalıdır. Tıbbi uygulamalar arasındaki sosyal olaylar öncesinde el yıkamanın mutlaka gerekli olduğu konusunda personel bilinçlendirilmelidir

3. Personel, temas öncesi bağışıklama imkanlarının bulunduğu viral hastalıklara karşı bağışıklanmalıdır

4. Nozokomiyal viral bir salgının önlenmesinde izolasyon ayrı bir yer tutmaktadır. Bilinen ya da şüpheli viral bir enfeksiyonu olan hasta diğer hastalara ve sağlık personeline hastalık bulaştırma potansiyeli taşımaktadır ve nozokomiyal bir salgının kaynağı olabilir.

Nozokomiyal Viral Enfeksiyonlar

Korunma

5.Nozokomiyal veya toplum kökenli olası bir salgın durumunda enfekte, non-enfekte ve temas sonrası risk altındaki grupların belirlenmesi salgının önlenmesinde ilk önemli aşamadır. Bu grupların birbirinden tamamen ayrı tutulması, ortak malzeme kullanımına izin verilmemesi, zorunluluk olmadıkça gruplar arasında personel değişiminin yapılmaması, enfekte ve temas sonrası risk altındaki grupta çalışacak personelin bağışıklık sisteminin ve bağışık yanıt durumunun irdelenerek o gruplarda çalışmaya uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir

Nozokomiyal Viral Enfeksiyonlar

Virüslerin nozokomiyal bulaşımının önlenmesinde uygulanması gereken izolasyon tedbirleri üç ana kategoride incelenebilir:

Solunum Yolu Tedbirleri:

- Etken solunum yolları ile bulaşan bir virüs ise, hastanın ayrı odada izolasyonu gerekmektedir
- Hastanın bulunduğu odanın kapısı sürekli kapalı tutulmalı, hastane personeli odadan dışarı çıkmadan en fazla bir dakika öncesinde ellerini su ve sabunla yıkamalı, çıktıktan sonrada ellerini alkollü temizleyicilerle temizlemelidir
- Solunum sekresyonları ile temas etmeyecek ise eldiven giyilmesi mutlak gerekli olmamakla birlikte önerilmektedir

Nozokomiyal Viral Enfeksiyonlar

Solunum Yolu Tedbirleri:

- Ziyaretçiler, ziyaret sonrasında mutlaka ellerini yıkamalıdır
- Damlacık enfeksiyon şüphesi bulunduğu hasta tek kişilik bir odaya yerleştirilmeli, buna olanak yoksa aynı mikroorganizma ile enfeksiyonu veya enfeksiyon şüphesi olan kişilerin aynı odaya yerleştirilmesi önerilmektedir. Her ikisi de uygulanmazsa enfekte hasta ile diğer hastalar ve ziyaretçiler arasında en az 1 m uzaklık kalacak şekilde yerleştirme yapılmalı ve hastaya bir metreden az yaklaşacak herkesin maske takması, hastaya yer değiştireceği zaman da maske taktırılması gerekmektedir

Nozokomiyal Viral Enfeksiyonlar

Gastrointestinal Sistem ile İlgili Tedbirler:

- Etken fekal-oral bulaşan bir virüs ise, semptomatik erişkinler ve çocuklar ayrı odada izole edilmelidir
- Odadan dışarı çıkılmadan en fazla bir dakika öncesinde eller su ve sabunla yıkanmalı, odadan çıktıktan sonrada alkollü temizleyiciler ile temizlenmelidir
- Dışkı ve kusmuk ile temas edilecek ise eldiven ve özel kıyafet giyilmelidir

Nozokomiyal Viral Enfeksiyonlar

Parenteral Bulaş ile İlgili İlgili Tedbirler:

- Hastada açık yara ve kanama durumu varsa ayrı odada tutulması önerilmektedir
- Sıyrık ve kesiklerin üstü kapatılmalı, kan ve diğer vücut sıvılarına temas edilecek ise ve damlacık sıçraması ihtimali varsa eldiven, maske, gözlük ve özel kıyafet kullanılmalıdır
- Odadan dışarı çıkılmadan en fazla bir dakika öncesinde ve kan veya vücut sıvıları ile temastan hemen sonra eller mutlaka su ve sabun ile yıkanmalıdır

Nozokomiyal Viral İnfeksiyonlar

- Öğrencilerin konu ile ilgili hazırladıkları sunumlar